

Nota van Participatie omgevingsvisie gemeente Zutphen

De gemeente Zutphen is in 2022 gestart met het ontwikkelen van de omgevingsvisie. De omgevingsvisie maakte de gemeente niet alleen. In de verschillende fasen van het proces werkte de gemeente samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en belangenorganisaties. Dit document geeft de resultaten van het participatietraject van de omgevingsvisie gemeente Zutphen 2040 weer. Het document betreft de resultaten van digitale enquêtes, straatgesprekken en diverse bijeenkomsten met inwoners, ondernemers en stakeholders. Aan het einde van elk van de drie fases heeft een update van het document plaatsgevonden.

FASE 1 - ANALYSE

De eerste fase van de omgevingsvisie gemeente Zutphen 2040 bestond uit een analyse waarin de kwaliteiten, opgaven en kansen voor de toekomst van de leefomgeving verkend werden. In de **eerste gespreksronde** ging de gemeente in gesprek met inwoners, stakeholders en jongeren. Ook is een online enquête uitgezet en zijn op verschillende plekken in de gemeente straatgesprekken gevoerd.

Zutphen Spreekt: digitale enquête gemeente Zutphen



Voor de ontwikkeling van de omgevingsvisie van de gemeente Zutphen, is in de eerste fase van het proces een digitale enquête uitgezet onder inwoners en ondernemers van de gemeente. In de enquête zijn zij bevraagd op wat ze belangrijke Zutphense waarden vinden en welke kwaliteiten de

RUI MTE VOLK

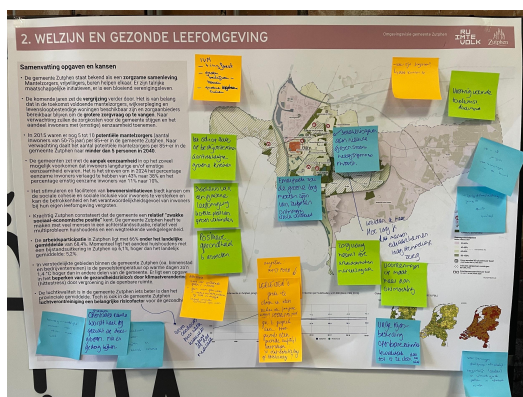
gemeente in de toekomst moet behouden of benutten. Daarnaast is hen gevraagd welke ontwikkelingen en opgaven in hun ogen voor Zutphen en/of Warnsveld onvermijdelijk zijn, waarop de gemeente moet anticiperen en waar kansen liggen.

Tussen 13 september en 5 oktober 2022 vulden 591 inwoners van de gemeente Zutphen via het inwonerspanel 'Zutphen spreekt' een vragenlijst in over de toekomst van de gemeente. 92 van de respondenten (enquête deelnemers) reageerden op de open link, 14 respondenten gaven hun input via straatinterviews en 485 via het panel. De inwoners van Zutphen en Warnsveld konden eveneens een foto uploaden van mooie plekken en kwaliteiten van de gemeente Zutphen. 283 inwoners reageerden op deze oproep en stuurden hun foto in.

De resultaten van de enquête zijn terug te vinden op pagina 12 van de Atlas van de gemeente Zutphen en via de rapportage. Zie hiervoor: <https://zutphen.nl/omgevingsvisie/Atlas-Zutphen-2040>

Stakeholder werkatelier #1 - 18 oktober 2022

Pakhuis Noorderhaven, 13:00 - 15:00, 12 aanwezigen



Op 18 oktober 2022 vond het eerste werkatelier met stakeholders plaats. Met een groep van 12 aanwezige stakeholders (vanuit GGD, LTO, Jongerenadviesraad, Dorpsraad Warnsveld, Ieder1, Perspectief, Parkmanagement, Waterschap Rijn en IJssel, IVN en de bioscoop) werd gesproken over de belangrijke kansen en opgaven voor (de toekomst van) de gemeente Zutphen. Vanuit diverse disciplines waren partners aanwezig die hun kennis zowel thematisch als integraal konden toepassen op de verschillende thema's.

Na een plenaire toelichting op het omgevingsvisie proces werd gezamenlijk per thema in gesprek gegaan en zijn de gepresenteerde kansen en opgaven aangevuld en aangescherpt. Hieronder vindt u per thema een beknopte puntsgewijze samenvatting van de opbrengsten uit dit werkatelier:

1. Wonen en voorzieningen

- Om een goede balans in de gemeente te houden is er binnen de woningbouwopgave aandacht nodig voor een **aanbod dat enerzijds daadkrachtige huishoudens van buiten de gemeente aantrekt en anders jongeren en jonge gezinnen** in de gemeente mogelijkheden biedt. Hierbij is naast geschikte woningen ook aandacht nodig voor het **voorzieningenaanbod en de carrièremogelijkheden** binnen de gemeente.
- Het is van belang dat er in de wijken een **gemixte samenstelling van de bevolking** is - een te hoge concentratie van bepaalde doelgroepen kan de problematiek vergroten.
- Door **meer passende woningen voor (alleenstaande) ouderen** te faciliteren kan de gewenste doorstroming op de woningmarkt op gang komen.
- Er moet nu en in de toekomst aandacht zijn voor het ontwikkelen van **levensloopbestendige woningen en woonomgevingen**.
- Er liggen kansen om in de toekomst via nieuwbouw en herstructurering nog **meer wijken klimaatrobuust** in te richten. Hierbij zijn water en bodem belangrijke sturende principes.
- Het **vergroenen van bestaande woonwijken** dient meerdere doelen: het verhoogt woongenot, draagt bij aan een goede gezondheid en zorgt voor betere klimaatadaptatie.
- Waar uitleglocaties beperkt zijn, bestaan er binnen de gemeente nog diverse **mogelijkheden voor transformatie van kantoren of bedrijven naar woningen**.
- De wijken de **Hoven en Noorderhaven zijn locatie-technisch ideale wijken voor jongeren en jonge gezinnen**, maar zijn nu weinig in trek omdat het voorzieningenaanbod beperkt is.

2. Welzijn en gezonde leefomgeving

- De **zorgvraag** neemt in de toekomst in de gemeente sterk toe. Dit vraagt om voldoende arbeidskrachten in de zorgsector en voldoende mantelzorgers
- Het begrip gezondheid moet vanuit een integraal perspectief benaderd worden: **positieve gezondheid**.
- Ten behoeve van **jeugdwelzijn** is in de gemeente meer aandacht nodig voor voldoende passende voorzieningen voor de oudere jongeren (15 - 18 jaar) in de wijken.
- **Hittestress** zal in de toekomst vragen om voldoende groene plekken die voor vergroening zorgen.
- Bij het ontwikkelen van een gezonde leefomgeving hoort het stimuleren van een **beweegvriendelijke** manier van reizen tussen woning en werk.
- Er liggen kansen om **vergroening** van particulier eigendom te stimuleren (tiny forests, groene bedrijventerreinen en groene tuinen) en om de **huidige groenstructuren in de openbare ruimte beter te verbinden**.
- Er liggen **kansen om het Emerpark meer te benutten als groene long** van de gemeente. Ook de zone waar de hoogspanningskabels ondergronds komen biedt ruimte voor een groene structuur.

RUI MTE VOLK

- De **huidige openbare ruimte** is vaak erg op **bepaalde deelgroepen ingericht**. Met aandacht voor gedrag en wensen kan een **beter mix** toegepast worden, waardoor de openbare ruimte voor iedereen uitnodigend wordt.
- **Hitte en droogte** hebben negatieve gevolgen voor de **waterkwaliteit**. In de toekomst zal dit versterken, waardoor het creëren van nieuw open water onwenselijk is vanuit een gezondheidsperspectief.
- Er is aandacht nodig voor de relatie tussen **vergrijzing (meer medicijngebruik) en de kwaliteit van (drink)water**: Geneesmiddelresten komen na gebruik via het toilet en de rioolwaterzuiveringsinstallaties in het oppervlaktewater terecht.

3. Economie en werkgelegenheid

- Op dit moment lijken de **bestaande bedrijventerreinen** in de gemeente voldoende ontwikkelruimte te bieden. Er worden kansen gezien om bedrijvigheid meer te **clusteren, waardoor kleinere terreinen vrijkomen voor andere functies (vb Lage Weide)**
- Er liggen kansen om in het buitengebied ruimte voor ontwikkeling te bieden in het **verduurzamen van de landbouw**. Hierbij moet goede landbouwgrond op een juiste manier benut kunnen worden.
- **Vrijkomende agrarische bebouwing (VAB)** biedt in de toekomst ruimte voor andere duurzame bedrijfsfuncties of woonzorg mogelijkheden.
- Binnen de gemeente kan in de verschillende wijken meer ruimte worden geboden aan **flexwerkplekken en flexibele kantoorruimtes**. De beschikbare kantoorruimte is nu vooral gevestigd in het centrum.
- Het is van belang dat werklocaties in en nabij de gemeente Zutphen goed bereikbaar zijn. Indien mogelijk ligt de voorkeur om inwoners te stimuleren om hierbij **per OV of fiets naar werk te reizen**.

4. Mobiliteit en bereikbaarheid

- De **bereikbaarheid van het dorp Warnsveld** met het OV ligt achter bij de bereikbaarheid van andere delen van de gemeente.
- De **parkeergarage** achter het station Zutphen moet meer onder de aandacht gebracht worden om de parkeerdruk in de binnenstad te verlichten en doorstroming van verkeer te bevorderen.
- Naast **oplaadmogelijkheden** voor elektrische auto's is er ook aandacht nodig voor **laadmogelijkheden voor vervoersmiddelen zoals scootmobiele**.
- Er liggen kansen om middels **verbeterde bewegwijzering** voor autoverkeer en fietsverkeer bezoekers van de gemeente ook andere delen van de gemeente te tonen.
- Er is aandacht nodig voor de **kwaliteit van de IJsselbrug** en de nodige onderhoud van deze brug.

- Vernieuwde concepten zoals **deelmobiliteit** moeten verder verkend worden t.b.v. verduurzaming.
- Wat betreft de **water-mobiliteit** is aandacht nodig voor de **beroepsvaart en recreatievaart**. Voor de recreatievaart geldt dat een balans gezocht moet worden tussen recreatiemogelijkheden aanbieden en een negatieve impact op de omliggende natuur in te perken.
- Wat betreft **verkeersveiligheid** is er aandacht nodig voor de veiligheid op de de snelfiets-/doorfietsroutes in de gemeente.
- Het gebruik van de fiets om de binnenstad te bezoeken wordt ontmoedigt door de onveiligheid van de **bestaande fietsparkeerplekken** (diefstal). Dit is een opgave die aangepakt moet worden.

5. Energie en duurzaamheid

- In het kader van **circulariteit** is aandacht nodig voor het onderwerp afvalscheiding, voornamelijk bij niet-grondgebonden woningen.
- Er ligt een opgave in het behouden van de **natuurkwaliteit bij grootschalige opwek van zonne-energie**. Deze ontwikkelingen moeten zo veel mogelijk natuurinclusief ingepast worden, bijvoorbeeld door groene corridors te realiseren.
- Het thema duurzaamheid van **innovatieve glastuinbouw** wordt geagendeerd als opgave om mee te nemen in de omgevingsvisie.
- Om zon-op-dak in de wijken te bevorderen moet een plek voor **buurtaccu's** gevonden worden.
- **Verduurzaming** moet samengaan met respect voor monumenten, zorgvuldigheid en innovatieve oplossingen zijn gewenst.

6. Water, klimaat, natuur en landschap

- Er ligt een opgave om de **transitie van intensieve landbouw naar extensieve landbouw** te maken in het buitengebied.
- De ligging van de IJssel zorgt voor een **overstromingsrisico**. Door middel van o.a. dijkversterking wordt de gemeente Zutphen ook in de toekomst beschermd voor hoogwater.
- Er liggen kansen om de **groenstructuren** in de gemeente meer op elkaar te laten aansluiten. Hierbij kan de **hoogspanningsmasten zone (klimaatpark)** een schakel vormen tussen bestaand groen en parken.
- Om het **waterpeil** in de binnenstad goed te houden moeten geen nieuwe watertjes aangelegd worden.
- In de natuurgebieden is aandacht nodig voor een goede **balans tussen bezoekers en de natuurkwaliteit**.
- De ambities op het vlak van **hemelwaterafvoer** moeten doorgezet worden.

- Er is in de omgevingsvisie aandacht nodig voor de **afvalwaterketen** in de gemeente.

7. Cultuurhistorie, toerisme en recreatie

- Er ligt een kans om in de toekomst **evenementen** meer binnen de gemeente te spreiden en aan te haken op initiatieven van de huidige ondernemers en organisaties in de verschillende wijken en Warnsveld.
- Door aandacht te hebben voor het huidige **routegebruik van langzaam verkeer** (wandelaar en fietser) kan in beeld worden gebracht hoe de verbinding tussen het stedelijk gebied en het buitengebied versterkt kan worden.
- Het is van belang om het **profiel van de toerist die Zutphen** aantrekt goed te kennen en hierop aan te haken in het aanbod dat wordt gecreëerd.
- Er is aandacht nodig voor de **negatieve impact** van waterrecreatie op de flora en fauna van de Berkel, de IJssel en de uiterwaarden.
- Het aanbod aan **recreatiemogelijkheden** voor de huidige '**hangjongeren**' moet uitgebreid worden.
- Het **verduurzamen van de historische binnenstad** vraagt om innovatieve oplossingen.

Avond van Zutphen en Warnsveld #1 - 18 oktober 2022

Wijkcentrum Waterkracht, 19:00 - 21:00, circa 35 aanwezigen



Tijdens de eerste Avond van Zutphen en Warnsveld op 18 oktober 2022 gingen inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners met elkaar in gesprek. Er deden 30 deelnemers mee aan dit werkatelier. Daarnaast waren enkele wethouders en raadsleden aanwezig als toehoorder.

Na een opening van de wethouder startte dit werkatelier met een korte toelichting van het omgevingsvisie proces en de opbrengsten van de digitale enquête. Het voornaamste doel van deze bijeenkomst: het verkrijgen van inzicht in wat bewoners, ondernemers en (maatschappelijke) partners als belangrijkste opgaven, kansen en ambities zien voor de gemeente Zutphen richting

RUI MTE VOLK

2040 en de verschillende geluiden hierbij. Aan de hand van zeven thematische stellingen gaf een mentimeterpeiling een eerste indicatie van de standpunten.

Geprikkeld door de verschillende stellingen gingen de deelnemers vervolgens in twee groepen uit een om verder te spreken over enkele thema's. Deelgroep 1 sprak over de thema's 'wonen en voorzieningen', 'welzijn en gezonde leefomgeving' en 'economie en werkgelegenheid'. De tweede deelgroep ging aan de slag met de thema's 'mobiliteit en bereikbaarheid', 'energie en duurzaamheid', 'klimaat, natuur en landschap' en 'cultuurhistorie, toerisme en recreatie'.

In een interactieve werkvorm bespraken zij zowel de kansen als opgaven die er in de gemeente Zutphen liggen voor de verschillende thema's: *"Wat willen we op het thema wonen in de gemeente behouden en versterken? En wat ontbreekt er nog of moet er verbeterd worden?"* Voor elk thema werden de ingebrachte punten en het gesprek daaromheen op 'geeltjes' geschreven en/of werd er een lege kaart voor de gemeente Zutphen ingetekend in welke gebieden bepaalde kansen en opgaven liggen.

De avond was niet bedoeld om tot consensus te komen, maar om op te halen welke verschillende geluiden in de samenleving leven op deze onderwerpen. Hieronder wordt per thema een beknopte puntsgewijze samenvatting van de inbreng weergegeven:

1. Wonen en voorzieningen

- Voor een goede balans is het belangrijk dat **jongeren en jonge gezinnen** in de gemeente Zutphen kunnen (blijven) wonen. Om dit te stimuleren moet er voldoende betaalbaar woningaanbod voor deze groepen zijn.
- Om de **doorstroming** op gang te brengen en om mee te bewegen met een groeiende zorgvraag moeten er voldoende aantrekkelijke, **levensloopbestendige woningen** voor ouderen in de gemeente zijn.
- **Levensloopbestendig, duurzaam en natuurinclusief** zijn drie pijlers voor woningen die terug moeten komen in alle nieuwbouw.
- Voldoende **betaalbare woningen**, zowel huur als koop, is ook in de toekomst nodig. Tegelijkertijd moet er ook genoeg aandacht zijn voor het aanbod aan middeldure woningen.
- Het is van belang om te kijken naar middelen die de **doorstroming** kunnen bevorderen. Een voorbeeld hiervan is het aanstellen van een **wooncoach**.
- Er worden kansen gezien in meer **wonen in de binnenstad**. Bij deze combinatie van wonen en werken kan geëxperimenteerd worden met het verlagen van parkeernormen (omdat deze nu vaak de ontwikkeling bemoeilijken)
- Bij **uitbreiding van het woningaanbod** moet het buitengebied grotendeels beschermd worden. Op de vraag "waar gaan we bouwen?" zijn de belangrijkste conclusies:
 - benut de kleinere bedrijventerrein voor nieuwbouw (voorbeeld Stoven)
 - Voorkeur voor benutten ontwikkellocatie Noordrand De Hoven
- Er liggen kansen in het verkennen van **innovatieve oplossingen voor het ontwikkelen**

RUI MTE VOLK

van woningen. Hierbij is te denken aan het stimuleren van collectieve woonvormen (mix van jong en oud), het beter benutten van leegstaande panden via transformatie, meer ruimte bieden voor woningsplitsing in beleidsregels en mogelijkheden verkennen voor het wonen boven winkels in binnenstad.

- Het is van belang dat de **huidige (regionale en lokale) voorzieningen** zoals het ziekenhuis, de culturele voorzieningen, de wijk-/buurtcentra en de winkelveorzieningen in binnenstad **behouden** blijven.

2. Welzijn en gezonde leefomgeving

- Het begrip **gezonde leefomgeving** wordt geïnterpreteerd als een omgeving waarin mensen **elkaar kunnen ontmoeten**. Naast fysieke gezondheid is het sociale aspect dus van groot belang. In de verschillende wijken en Warnsveld is aandacht nodig voor de voorzieningen in de buurt:
 - Het bestaan van de **wijk- en buurtcentra** moet mogelijk meer aandacht verdienen, zodat mensen deze onmisbare plekken ook weten te vinden.
 - Naast voldoende woning voor **jongeren** en jonge gezinnen is het ook van belang dat er **voldoende ontmoetingsplekken** en activiteiten voor deze groep binnen de gemeente te vinden is.
 - **Voorzieningen die bewegen stimuleren** zijn voor alle leeftijden van belang. Het bewegen in de buurt moet laagdrempelig zijn. Er liggen kansen om meer aandacht te vestigen op buurtsport.
- De gemeente Zutphen moet een omgeving hebben waarin **iedereen mee kan doen**. Om dit te garanderen is bijvoorbeeld aandacht nodig voor zowel fysieke toegankelijkheid als het wegnemen van sociale drempels om ontmoeting te stimuleren.
- Het **welzijnswerk en de verschillende zorgvoorzieningen** in de wijken en buurten zijn onmisbare factoren voor het welzijn van inwoners.
- Er liggen kansen om het concept '**groene ommetjes**' uit te breiden. In de verschillende delen van de gemeente Zutphen moet voldoende groen nabij zijn, zodat inwoners worden uitgenodigd om te bewegen.

3. Economie en werkgelegenheid

- Diverse thema's hebben een relatie met het versterken van de werkgelegenheid in de gemeente Zutphen:
 - **Bereikbaarheid** (via openbaar vervoer): De gemeente kan zich beter profileren als toegankelijk treinknooppunt. Hiervoor is het van belang dat de bestaande treinverbindingen worden behouden. Het woon-werkverkeer van en naar Zutphen moet niet afhankelijk zijn van de autoverkeer en de nabijheid van een snelweg. **Voor de grote werkgevers is echter een goede ontsluiting (ook per auto) een randvoorwaarde.**

- **Opleidingsmogelijkheden:** een groter aanbod aan opleidingen in het hoger onderwijs (mbo of hbo) in de gemeente biedt koppelkansen tussen opleidingen en werklocaties: scholing personeel.
- Naar aanleiding van een dilemma uit de plenaire sessie werd doorgesproken over de identiteit van de gemeente Zutphen als woonplek OF werkplek. De conclusie uit de deelsessie is dat de gemeente een combinatie van beide is, en dat deze balans ook in de toekomst graag behouden wordt. Een praktische vertaling van het wonen en werken in de gemeente is dat er in de binnenstad ook fijn gewoond moet worden. Hiervoor kunnen combinaties zoals wonen boven winkels nog verder benut worden.
- Zutphen kent zowel een duidelijke **maakindustrie** als een **dienstensector**. Het is van belang dat deze sectoren ook in 2040 op duurzame wijze uitgevoerd kunnen (blijven) worden binnen de gemeente. Aandacht is nodig voor de toekomstbestendigheid van deze sectoren: welke opgaven zijn er om deze sectoren in de gemeente Zutphen te behouden en versterken? Daarbij wordt ook geopperd dat Zutphen mogelijk een keuze moet maken welke sector haar het meest kenmerkt.
- Het **winkelaanbod** in de binnenstad levert een belangrijke bijdrage voor de Zutphense economie. Naast de wens voor behoud van dit aanbod, worden ook kansen gezien in het versterken van deze sector door in het centrum nog meer winkels te concentreren in bepaalde straten.
- Er liggen kansen om als gemeente in samenwerking met bedrijven nog meer in te zetten op **innovatie** in de verschillende sectoren.
- De **industriehaven en de ligging aan het Twentekanaal kunnen beter benut worden**. Hier liggen kansen voor de maakindustrie in het vervoer over water.

4. Mobiliteit en bereikbaarheid

- Qua infrastructuur ligt de gemeente Zutphen relatief gezien in een **luwte ten opzichte van de rijkswegen en het spoorwegennet**. Deze luwte is mede bepalend voor het karakter van Zutphen. Het is een kracht die te koesteren is. Daarbij is het voortbestaan van station Zutphen en de busverbindingen in de gemeente en regio wel een belangrijke randvoorwaarde voor de waardering van deze luwte.
- Veel **doorgaand verkeer** gaat op dit moment **door de stad** heen, vooral in de zone stationsplein/Nieuwstad geeft dit beperkingen. Betere verkeersbegeleiding / bewegwijzering om Zutphen heen kan bijdragen aan het verbeteren van de verkeersomstandigheden in de binnenstad.
- De oude **IJsselbrug** is op den duur aan **vervanging** toe. Dit biedt kansen om verkeer om de stad Zutphen te leiden in plaats van er doorheen.
- Er liggen kansen in het verbeteren van **stadsstraten** door de **openbare ruimte** hier **aantrekkelijker, slimmer en meer klimaatadaptief** in te richten.
- Belang goede verbinding tussen wijken en centrum: behouden **rode lopers** als veilige fietsverbindingen van en naar binnenstad. + mogelijk nieuwe aanleggen. Langzaam verkeersroute Leesten naar IJssel te versterken

5. Energie en duurzaamheid

- In het verduurzamen van onze leefomgeving en gebouwen zijn verschillende stappen te onderscheiden. In de werkgroep is hier een getrapte voorkeur besproken:
 - Eerst inzetten op het **verminderen van energie- en gasgebruik** (bij woningen, maar zeker ook bedrijven en kantoren). Hierbij horen verduurzamingsmaatregelen zoals het isoleren van panden.
 - Vervolgens inzetten op het **opwekken van duurzame energie**: benutten zon op dak, aanleg warmtenet met restwarmte
 - Ten slotte onderzoeken welke extra stappen nodig zijn qua **extra collectieve opwek van duurzame energie**.
- Wanneer mogelijk gaat de voorkeur bij zonne-energie naar **zon op dak**. Hierbij wordt gewezen op de potentie van bedrijventerreinen.
- De wens is om bij grootschalige opwek (windmolens en zon op land) **zeer zorgvuldig om te gaan met het landschap**. Dit betekent bijvoorbeeld het kiezen van strategische plekken die het landschap zo min mogelijk aantasten. De voorkeur is bijvoorbeeld: liever opwek rondom het Twentekanaal dan (in het buitengebied) aan de oostkant van de gemeente.
- Als alternatieve bron van duurzame energie naast zon en wind wordt gesproken over **waterstof**. Op De Mars liggen kansen voor een duurzame waterstof fabriek dat sterk kan bijdragen aan de zelfvoorzienendheid (op het gebied van energie) van het bedrijventerrein.

6. Water, klimaat, natuur en landschap

- Het huidige buitengebied van de gemeente wordt over het algemeen sterk gewaardeerd. Er is een wens om deze te **beschermen tegen grootschalige uitbreiding van het stedelijk gebied**. Op het gebied van de woningbouwopgave zien aanwezig in plaats van uitbreiding meer potentie in verdichting binnen bestaand bebouwd gebied en innovatieve combinaties zoals wonen boven winkels.
- Indien uitbreiding nodig is, dan worden er vooral kansen gezien in de Hoven. Aan de oostkant van de gemeente / in en rondom Warnsveld ziet men **liever het buitengebied zoveel mogelijk onaangetast**.
- Om in de toekomst met de veranderende weersomstandigheden om te kunnen gaan is het **tegengaan van verstening** een belangrijk uitgangspunt. Het inrichten van de klimaatadaptieve stad gaat samen met het **vergroenen van de openbare ruimte**. Dit draagt vervolgens weer bij aan het creëren van een gezonde(re) leefomgeving.
- Er ligt een opgave om het **landschap meer toegankelijk te maken vanuit het stedelijk gebied**. Inwoners moeten zich genodigd voelen om in het landschap in en rondom de gemeente te bewegen. Om dit te stimuleren is het belangrijk dat er voldoende mogelijkheden geboden worden voor sport en recreatie.

- Het **ondergronds brengen van de hoogspanningslijnen** biedt kansen om het groene raamwerk van Zutphen te versterken en uit te breiden. Ook kunnen hier nieuwe (recreatieve) routes worden aangelegd.
- Er liggen kansen om zowel in het stedelijk gebied als in het buitengebied in te zetten op het creëren van **nieuwe natuur** (functieverandering naar natuurontwikkeling). Om dit goed van de grond te laten komen is goede samenwerking met inwoners en agrariërs van belang.

7. Cultuurhistorie, toerisme en recreatie

- De **identiteit van Zutphen als Hanzestad** kan beter benut worden. Via duidelijke profilering en goede samenwerking met andere Hanzesteden ligt hier veel potentie. Dit kan de aantrekkingskracht van Zutphen voor bezoekers vergroten.
- De **combinatie van de historische binnenstad van Zutphen en de nabijheid van mooie natuur/het cultuurlandschap** biedt mogelijkheden voor meerdaags verblijf. Dit kan beter benut worden, wanneer toeristen zowel binnen als buiten de stad goed bediend kunnen worden.
- Er liggen kansen om het aantal **overnachtingsmogelijkheden** in het centrum te verhogen om meerdaags verblijf te stimuleren.
- **Bezoekers** die met de auto naar de stad Zutphen komen hebben baat bij een **goede begeleiding**. In de binnenstad wordt nu op verschillende plekken parkeeroverlast ervaren, terwijl de bestaande parkeercapaciteit bij het station onbenut wordt.
- Het **bestaande recreatieaanbod** zoals het zwembad in Zutphen is van belangrijke waarde voor inwoners van de gemeente. Richting de toekomst is er aandacht nodig voor het behoud en waar kan verbetering van dergelijke voorzieningen.

Jongeren over de toekomst - 15 december 2022

Bioscoop Cinemajestic Zutphen, 19:00 - 20:00, 160 aanwezigen



Op 15 december organiseerde de Jongerenadviesraad Zutphen samen met Cinemajestic en Kansrijk Jongerenwerk b.v. een avond voor de Zutphense jongeren. In het kader van de omgevingsvisie werd aan de hand van 34 stellingen gevraagd naar de mening van jongeren over onderwerpen zoals woningen, mobiliteit en economie. Nadat de jongeren zich in de bioscoopzaal lieten horen, werden zij beloond met een gratis vertoning van een film. Ruim 160 jongeren waren aanwezig bij deze bijeenkomst.

Een verslag van de avond en de opbrengsten van de stellingen zijn gepresenteerd op de website van de Jongerenadviesraad en in te zien via de volgende link:

<https://jrzutphen.nl/2023/02/15/jongeren-over-omgevingsvisie/>. Deze waardevolle input wordt meegenomen als bouwsteen voor het opstellen van de omgevingsvisie.

FASE 2 - SCENARIO'S

In de tweede fase van de omgevingsvisie stond het gesprek rondom drie mogelijke ontwikkelrichtingen voor de toekomstige leefomgeving van de gemeente Zutphen centraal. In de **tweede gespreksronde** vonden opnieuw reguliere bijeenkomsten met inwoners en stakeholders plaats. Ook zijn er in het tweede kwartaal van 2023 met diverse doelgroepen binnen de gemeente extra verdiepende gesprekken gevoerd. Tot slot zijn in de zomer van 2023 straatinterviews en online vragenlijsten (algemeen en specifiek voor jongeren) afgenomen.

Avond van Zutphen en Warnsveld #2 - 7 maart 2023

Wijkcentrum Waterkracht, 18:00 - 21:00, circa 30 aanwezigen



Op 7 maart 2023 vond de tweede inwonersbijeenkomst in het kader van de omgevingsvisie plaats. Tijdens deze tweede Avond van Zutphen en Warnsveld gingen inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners met elkaar in gesprek over de gemeente Zutphen in 2040. Er deden 25 deelnemers mee aan dit werkatelier. Daarnaast waren enkele wethouders en ambtenaren aanwezig als toehoorder.

Na een gezamenlijke maaltijd trapte om 19:00 wethouder Jasper Bloem de bijeenkomst af met een welkomstwoord. Na een plenaire presentatie over de omgevingsvisie, de Omgevingswet en het proces tot nu toe presenteerde ruimtelijk adviesbureau RUIMTEVOLK drie toekomstscenario's voor 2040. Deze scenario's brengen drie verschillende 'toekomst' voor de gemeente Zutphen in beeld. Ze geven inzicht in de keuzes en gevolgen voor verschillende gebieden in de gemeente, zoals het centrum, de woonwijken, de werklocaties en het landelijk gebied.

Aan de hand van deze drie scenario's gingen de deelnemers in deelgroepen met elkaar in gesprek: Wat vinden zij interessant en kansrijk aan de toekomstscenario's? En wat zouden zij uit de scenario's willen meenemen naar de toekomst voor de gemeente? Deelnemers konden ook aangeven wat ze minder passend voor Zutphen vinden, en waarom. Ook was er ruimte om nog aanvullende ideeën of suggesties meegeven. Voor elk scenario werd het gesprek gevoerd aan de hand van een

RUI MTE VOLK

ansichtkaart van de toekomst 'Groeten uit Zutphen 2040', een kaartbeeld en een opsomming van de belangrijkste uitgangspunten.

Het doel van de avond was niet om een van de drie scenario's te kiezen, maar om het gesprek op gang te brengen over welke keuze voor de toekomst van de gemeente Zutphen mogelijk en wenselijk zijn. De uitkomsten van de tweede avond van Zutphen en Warnsveld worden naast al de uitkomsten uit alle andere gesprekken als belangrijke bouwstenen en strategische keuzes gezien voor de toekomstige omgevingsvisie. Op hoofdlijnen (niet uitputtelijk) werd per scenario de volgende input opgehaald:

Hoofdlijnen belangrijkste resultaten Avond van Zutphen #2

Scenario 1: Wonen in sterke wijken en dorpen

Men herkent zich hierin/vindt dit een goed uitgangspunt:

- Goede **wandel- en fietsverbindingen** tussen het centrum, de woonwijken en Warnsveld, inzetten op voorrang voor **langzaam verkeer** en voldoende **openbaar vervoer**.
- Extra **woningbouw** verspreid over de gemeente om de **voorzieningen in stand te houden**.
- In elke kern/wijk plek een '**wijkhart**' met basisvoorzieningen faciliteren.
- **Benutten vrijkomende agrarische bebouwing** voor transformatie naar wonen, zorg en/of welzijn.
- **Weinig ruimte** bieden aan **bedrijven met een sterke milieubelasting**.

Men herkent zich hier niet in/vindt dit geen goed uitgangspunt:

- Extra woningbouw specifiek gericht op gezinnen van buitenaf.
- Collectief energie opwekken beperkt persoonlijke initiatieven en kan ongelijkheid bevorderen.

Onderwerpen die aanscherping of aanvulling verdienen:

- Realiseren van **voldoende voorzieningen** in elke wijk is grotendeels verantwoordelijkheid aan inwoners en maatschappelijke organisaties, de gemeente heeft hier minder invloed op
- Ruimte bieden aan **alternatieve woonvormen** t.b.v. doorstroming:
 - Benutten van leegstaande panden voor kleinere woningen voor jongeren
 - Combineren van woningen voor jongeren en senioren

Scenario 2: Werkstad Zutphen

Men herkent zich hierin/vindt dit een goed uitgangspunt:

- Regionale bereikbaarheid versterken door de aanleg van **snelfietsroutes**
- Inzet op het creëren van **medisch cluster** van regionale betekenis
- Aantrekkelijke **woningbouw voor jongeren** stimuleren
- Maximaal benutten **bedrijfsdaken voor zonnepanelen**
- Onderzoeken ontwikkeling **extra brug** in het kader van verbeterde bereikbaarheid van De Mars

Men herkent zich hier niet in/vindt dit geen goed uitgangspunt:

- Grootschalige energieopwek in de vorm van zonnenvelden
- Onderzoeken ontwikkeling extra brug: vraagtekens bij de financiële haalbaarheid en ruimtelijke inpassing
- Hoogbouw in/rondom binnenstad dat geen rekening houdt met de historische kwaliteit

Onderwerpen die aanscherping of aanvulling verdienen:

- Aandacht voor de **opslag van duurzame opwek**
- Rekening houden met de opgave van **stikstofreductie**
- Beschikbare ruimte rondom station benutten voor **(nieuwe) scholen en bedrijvigheid**
- Belang van **zorglocaties (in de wijk)**

Scenario 3: Hanzestad in een groenblauwe jas

Men herkent zich hierin/vindt dit een goed uitgangspunt:

- Benutten en **toekomstbestendig maken van het historisch erfgoed** in de binnenstad, Warnsveld maar ook de landgoederen
- Extra **ruimte voor groen in de openbare ruimte** om de gevolgen van klimaatverandering te beperken
- **Minder ruimte** voor de **auto** in de **binnenstad**
- Behoud landschap en openbare ruimte: waar mogelijk inzetten op **inbreiding** en ruimte voor **kleinere woningen** door middel van initiatieven zoals woningsplitsing

Men herkent zich hier niet in/vindt dit geen goed uitgangspunt:

- Zutphen als toeristische hotspot: teveel toerisme gaat ten koste van leefbaarheid
- Meer vergroenen in stedelijk gebied moet niet ten koste gaan voor nodige ruimte voor bijvoorbeeld woningbouw of verkeersveiligheid
- Te weinig ruimte voor industrie: industrie is jaarrond winstgevend en daarmee nodig voor economische stabiliteit

Onderwerpen die aanscherping of aanvulling verdienen:

- Inzetten op een **aantrekkelijk aanbod** dat bezoekers het hele jaar naar Zutphen trekt
- Promotie **toeristisch aanbod** in **Warnsveld**
- Bij verminderen bereikbaarheid per auto **rekening houden met minder valide mensen en afhankelijkheid van regionaal OV netwerk**
- Minder ruimte voor bedrijvigheid nodig bij **inzet bedrijfsverzamelgebouwen**
- Innoveren met **circulariteit** en **natuurinclusiviteit** bij nieuwbouw

Stakeholder atelier #2 - 21 maart 2023

Oude Stadhuis, 19:00 - 21:00, circa 15 aanwezigen



Dinsdag 21 maart 2023 vond het tweede werkatelier met stakeholders plaats. Een groep van 15 aanwezige stakeholders (vanuit GGD, LTO, Jongerenadviesraad, VVN, leder1, Perspectief, Stichting BOG, Waterschap Rijn en IJssel, IVN en de Vogelwerkgroep) ging tijdens deze bijeenkomst in gesprek over drie toekomstscenario's voor de gemeente Zutphen. De avond werd afgetrapt met een plenaire presentatie van het proces tot nu toe en een toelichting op de scenario's. Vervolgens gingen de deelnemers de drie scenario's langs om hun opmerkingen en aanscherpingen mee te geven. Tot slot ging de groep plenair per scenario in gesprek over de input. De aanwezigheid vanuit diverse disciplines zorgde voor waardevolle input, thematisch en integraal. De uitkomsten van dit stakeholder atelier vormen bouwstenen en strategische keuzes en worden meegenomen in de uitwerking van de omgevingsvisie. Op hoofdlijnen (niet uitputtelijk) werd per scenario de volgende input opgehaald:

Hoofdlijnen belangrijkste resultaten stakeholder werkatelier #2

Scenario 1: Wonen in sterke wijken en dorpen

Men herkent zich hierin/vindt dit een goed uitgangspunt:

- Inzetten op **collectieve energievoorziening**
- Creëren van **wijkhart**en met een **ontmoetingsfunctie** en ontmoetingsmogelijkheden in openbare ruimte
- Stimuleren van **beweegvriendelijkheid** in de gemeente

Men herkent zich hier niet in/vindt dit geen goed uitgangspunt:

- Extra woningen zonder extra werkgelegenheid zorgt voor meer vervoersbewegingen
- In plaats van uitbreiding voorkeur voor in zetten op verdichting (minder ruimtebeslag)
- VAB gebruiken voor alleen zorg, welzijn en wonen is te beperkt

Onderwerpen die aanscherping of aanvulling verdienen:

- Inzetten op **vergroening** van bestaande woonwijken en de binnenstad van Zutphen

- Aandacht voor **toegankelijkheid leefomgeving** (rollatorvriendelijk, elektrisch vervoer)
- Inzetten op **aanpasbare woningen voor ouderen**
- Stimuleren van **klimaatneutrale woningbouwontwikkelingen**

Scenario 2: Werkstad Zutphen

Men herkent zich hierin/vindt dit een goed uitgangspunt:

- Ruimte bieden voor **koppeling bedrijfsleven/duurzaamheid**: inzetten op innovatie
- Ruimte bieden voor **innovatie in voedselproductie**
- Minder woonruimte in binnenstad betekent **meer ruimte voor recreatieve functies**
- **Connectie tussen onderwijs en bedrijfsleven** maken en versterken t.b.v. werkgelegenheid jongeren

Men herkent zich hier niet in/vindt dit geen goed uitgangspunt:

- Bedrijvigheid moet niet ten koste gaan van hetgeen dat Zutphen uniek maakt
- Meer bedrijvigheid betekent meer impact op het milieu, slechte milieukwaliteit past niet bij gewenste toekomst
- Investing nieuwe IJsselbrug is te kostbaar t.o.v. winst voor bedrijven en regionale bereikbaarheid

Onderwerpen die aanscherping of aanvulling verdienen:

- Aandacht voor **interne/externe veiligheid** bij vestiging van nieuwe bedrijven
- Aandacht voor **regionale verbinding met Brummen en Achterhoek** naast bereikbaarheid van de Stedendriehoek
- Stimuleren van **circulaire economie** en inzet op **hergebruik grondstoffen**
- Differentiëren in het type **bedrijvigheid dat past bij de gemeente**
- Aandacht voor impact van **vergrijzing** op werkgelegenheid
- Faciliteren **transitie bij blijvende agrarische bedrijven**, zodat zij toekomstbestendig kunnen zijn

Scenario 3: Hanzestad in een groenblauwe jas

Men herkent zich hierin/vindt dit een goed uitgangspunt:

- **Groene longen** zijn goed voor mens en natuur en nodigen uit om te bewegen
- Versterken van de **unieke kwaliteiten** van de gemeente op het gebied van natuur en erfgoed
- Inzetten op een **autoluwe binnenstad**
- Inzet op **klimaatadaptieve gebiedsontwikkeling**: infiltratiemogelijkheden in groenstructuren

Men herkent zich hier niet in/vindt dit geen goed uitgangspunt:

- Spreiding woningbouw in landelijk gebied zonder goede ontsluiting leidt tot extra verkeersbewegingen
- Inbreiding in en rondom binnenstad leidt tot extra verkeersbewegingen
- Herstellen van Hanzewegen niet realistisch en gewenst

- Teveel recreatie heeft nadelen voor druk op de natuur en vraagt aandacht voor verkeersveiligheid

Onderwerpen die aanscherping of aanvulling verdienen:

- **Parkeermogelijkheden** voor bezoekers van belang bij **autoluwe binnenstad**
- Aandacht voor **kwaliteit** van het **stedelijk water** en mogelijkheden om water vast te houden
- Aandacht voor de **loop van de Berkel** als blauwe ader met **meerdere functies** (natuur, klimaat, recreatie)
- Met het oog op klimaatverandering **geen nieuw oppervlaktewater** toevoegen
- Inzet op **drinkbare rivieren**

Verdiepende gesprekken over de drie ontwikkelrichtingen



In de periode april tot augustus hebben verschillende verdiepende gesprekken plaatsgevonden in het kader van het proces richting de omgevingsvisie voor de gemeente Zutphen. Aanvullend op de Avond van Zutphen en Warnsveld #2 is met verschillende doelgroepen rondom drie mogelijke toekomstscenario's het gesprek gevoerd over wenselijke ontwikkelrichtingen, aandachtspunten en dilemma's. In tegenstelling tot de algemene Avond van Zutphen en Warnsveld waren deze bijeenkomsten toegespitst op bepaalde doelgroepen en/of betrokken zij bepaalde gebieden binnen de gemeente.

- Op 15 mei 2023 vond, op uitnodiging van de Dorpsraad Warnsveld, een inwonersavond voor **Warnsveld** plaats. Tijdens deze bijeenkomst gingen zo'n 40 deelnemers met elkaar in gesprek over de ontwikkelscenario's. Deelnemers lichtten toe welke elementen uit de scenario's hen wel en niet aanspraken, en duiden hierbij specifieke aandachtspunten voor het dorp.
- Op uitnodiging van de bedrijvenkring Zutphen organiseerde de gemeente Zutphen op 24 mei 2023 een informatiebijeenkomst over de omgevingsvisie Zutphen 2040 voor ondernemers van **bedrijventerrein De Mars**. Een groep van ongeveer 80 aanwezigen werd

RUI MTE VOLK

geïnformeerd over de omgevingsvisie, de Omgevingswet en het proces tot nu toe en ging in gesprek over wenselijke ontwikkelrichtingen en aandachtspunten voor De Mars.

- Vrijdag 9 juni en zaterdag 10 juni 2023 werd in De Hoven het Masterplan voor De Hoven Noord gepresenteerd aan inwoners van de Hoven en andere geïnteresseerden. In aanvulling op de presentatie van twee denkrichtingen voor De Hoven Noord hadden inwoners uit **De Hoven** de mogelijkheid om in het kader van de omgevingsvisie te reageren op de drie ontwikkelscenario's voor de leefomgeving van de gehele gemeente. De circa 250 belangstellenden kregen de gelegenheid om met leden van de projectgroep van de omgevingsvisie in gesprek te gaan, de gepresenteerde kaartbeelden per scenario te bekijken en hierop te reageren.
- Op 27 juni 2023 kwamen ondernemers en omwonenden van de **Revelhorst, De Stoven en nabijgelegen bedrijven** (Zutphen Zuid) samen om in gesprek te gaan over de drie ontwikkelscenario's. Ongeveer 45 deelnemers gingen aan de hand van de ontwikkelscenario's in gesprek over onderwerpen zoals de kwaliteit van de binnenstad, regionale bereikbaarheid en de koppeling tussen bedrijfsleven en onderwijs
- Op 28 juni 2023 vond een verdiepend gesprek over de ontwikkelscenario's plaats met ondernemers uit de **binnenstad**. Tijdens deze bijeenkomst leverde een groep van ongeveer 50 ondernemers input op de ontwikkelscenario's. Hierbij was specifiek aandacht voor de impact van ontwikkelingen en mogelijke keuzes op de binnenstad van Zutphen.
- In twee bijeenkomsten op 20 juli en 25 juli vonden twee verdiepende gesprekken met **maatschappelijke partners** en collega's uit het sociaal domein plaats. Tijdens beide bijeenkomsten sprak een groep van circa 10 - 15 deelnemers met elkaar over de mogelijke toekomstscenario's en belangrijke aandachtspunten vanuit het perspectief van onder andere welzijn, zorg, gezondheid, zelfredzaamheid en participatie.

Naast deze gesprekken is de gemeente ook in gesprek gegaan met de culturele instellingen, de erfgoedadviesraad en de initiatiefnemers stationsgebied.

De input uit de verdiepende gesprekken vormt een belangrijke toevoeging op de opbrengsten van de Avond van Zutphen en Warnsveld #2 en het stakeholder atelier #2. Opbrengsten uit de gesprekken worden meegenomen als bouwstenen voor de toekomstige omgevingsvisie.

Zutphen Spreekt: straatinterviews en online vragenlijst gemeente Zutphen



Vanuit het doel van laagdrempelige participatie voor inwoners kon men aanvullend op de extra georganiseerde bijeenkomsten voor inwoners en ondernemers tussen van juni tot augustus 2023 participeren via straatgesprekken en een online vragenlijst.

Ter ondersteuning van de bevraging van inwoners is als communicatiemiddel een video opgesteld. In de video worden de drie ontwikkelscenario's (mogelijke toekomstbeelden) voor de gemeente Zutphen in 2040 geschetst. Hiermee wordt een beeld gegeven van de impact die bepaalde keuzes kunnen hebben op de inrichting van de leefomgeving. De video is gedeeld bij de verspreiding van de online vragenlijst via het inwonerspanel Zutphen Spreekt en de open link.

De video is terug te vinden via de volgende link: <https://www.youtube.com/watch?v=s5vsGIZ4uHs>

Online vragenlijst

Tussen 5 juli en 13 augustus 2023 vulden in totaal **903** inwoners van de gemeente Zutphen de online vragenlijst over de ontwikkelscenario's in. De vragenlijst voor jongeren (inwoners tot 26 jaar) is **166** keer ingevuld via de open link. Voor de algemene vragenlijst reageerden **148** respondenten op de open link en vulden **532** respondenten de vragenlijst in via het inwonerspanel. Aanvullend hierop gaven **57** inwoners hun input via de straatinterviews.

Straatinterviews

In de eerste helft van juli 2023 zijn op diverse locaties in de gemeente Zutphen straatgesprekken gevoerd over de drie ontwikkelscenario's. Aan de hand van de informatieborden over de drie mogelijke ontwikkelscenario's konden inwoners in gesprek met wethouder Jasper Bloem over de toekomstige leefomgeving. Vervolgens kregen zij de gelegenheid om de verkorte variant van de online vragenlijst in te vullen. In totaal zijn met de straatinterviews 58 straatinterviews afgenomen. De opbrengsten uit de straatgesprekken zijn onderdeel van de resultaten die worden weergegeven in de reportage van Moventem.

RUI MTE VOLK

De straatgesprekken vonden plaats op de volgende locaties: Skatebaan in Leesten, de markt in Warnsveld, het winkelcentrum Waterkracht in Waterkwartier, het winkelcentrum Uitwijk in Zuidwijken, het cafetaria Goldenbelds in Noordveen en de markt in het centrum van Zutphen.

De resultaten van de online vragenlijst en straatgesprekken zijn terug te vinden in een reportage van Moventem. Zie hiervoor:

https://zutphen.nl/sites/default/files/Omgevingsvisie/Zutphen_Omgevingsvisiell_Factsheet_def.pdf

FASE 3 - OMGEVINGSVISIE

In de **derde en laatste gespreksronde** voor omgevingsvisie stond de ontwikkeling van de uiteindelijke omgevingsvisie centraal. In reguliere bijeenkomsten met inwoners en stakeholders, aangevuld met enkele verdiepende gesprekken met ondernemers, werden de uitgangspunten en gebiedsgerichte keuzes uit de omgevingsvisie besproken en aangescherpt. Daarnaast stonden medewerkers van de gemeente op verschillende locaties op straat om de voorgestelde keuzes te presenteren en te bespreken met geïnteresseerde inwoners en bezoekers.

Stakeholder atelier #3 - 28 november 2023

Broodfabriek Pakhuis Noorderhaven, 15:00 - 17:00, circa 20 aanwezigen



Dinsdag 28 november 2023 vond het derde werkatelier met stakeholders plaats in de Broodfabriek. Tijdens deze bijeenkomst ging een groep van 20 aanwezige stakeholders (vanuit GGD, LTO, Jongerenraad, Binnenstadsmanagement, Zutphenpromoot, KHN, VVN, Ieder1, Perspectief, Sensire, Stichting BOG, Waterschap Rijn en IJssel, IVN, Bomenstichting, Erfgoedadviescommissie, Gelders Genootschap en wijkraad De Hoven) in gesprek over het toekomstverhaal van de gemeente Zutphen. De bijeenkomst startte met een plenaire opening, waarin werd teruggeblift op het proces tot nu toe en de participatie uit fase 2.

Vervolgens werden aanwezigen meegenomen in het concept-toekomstverhaal en bijbehorende kernambities en principes. Aan de hand van een concept-visiekaart en de drie kernambities werd vervolgens in twee deelgroepen het gesprek gevoerd en werden aanscherpingen en opmerkingen bij deelnemers opgehaald. Wederom zorgt de diversiteit aan aanwezige disciplines voor waardevolle input op de onderdelen van het toekomstverhaal. De input uit dit stakeholder atelier wordt meegenomen ter verdere aanscherping van het toekomstverhaal tot de uiteindelijke ontwerp omgevingsvisie. Op hoofdlijnen (niet uitputtelijk) werd per onderdeel de volgende input opgehaald:

Hoofdlijnen belangrijkste resultaten stakeholder werkatelier #3

Kernambitie 1: Zutphen bloeit

RUI MTE VOLK

Stakeholders benoemen dat de 'groeiambitie' van de gemeente Zutphen gepaard gaat met de vraag waar de beoogde woningen binnen de gemeente komen. In relatie tot ruimteclaims op andere thema's bespreken zij dat dit een complexe opgave is. Op het gebied van woningbouw geven zij het volgende mee:

- Heb naast nieuwbouw ook aandacht voor de kansen in de **bestaande woningvoorraad**, en zorg met investeren in duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit dat deze woningen toekomstbestendig zijn.
- Benut bij woningbouwontwikkelingen de **identiteit van het gebied**: kijk naar de cultuurhistorie van het landschap en bestaande structuren.
- Bij woningbouwontwikkelingen moet voldoende aandacht uitgaan naar een **klimaatadaptieve en natuurvriendelijke inrichting** van de openbare ruimte.
- Vanuit functioneel ruimtegebruik en het behoud van binnenstedelijk groen en ontmoetingsplekken liggen er kansen om in te zetten op de ontwikkeling van **kleinere woonruimtes** en vaker **de hoogte in te bouwen**. Kanttekening hierbij is dat zorgvuldige aandacht voor het **Zutphense karakter** noodzakelijk is.

Het ontwikkelen van **rode lopers** tussen het centrum, de woonwijken en het landelijk gebied wordt door aanwezigen gezien als een kansrijk plan. Meegegeven wordt dat het faciliteren van langzaam verkeer met rode lopers ook aandacht vraagt voor **faciliteiten** zoals voldoende fietsenstallingen. Daarnaast wordt de oproep gedaan om de inzet op rode lopers waar mogelijk te koppelen aan de groen-blauwe structuren, voor aantrekkelijke routes.

Overige zaken / enkele keren benoemd:

- Stakeholders adviseren de gemeente om voor de zoektocht naar woningbouwlocaties ook de afstemming met buurgemeenten op te zoeken. Ook worden op het gebied van woningbouw kansen gezien in sterke samenwerking tussen verhurende partijen, bijvoorbeeld in de ontwikkeling van bijzondere woonconcepten.

Kernambitie 2: Zutphen onderneemt

Stakeholders reageren uiteenlopend op het idee van een extra **verbinding** over de IJssel. Verschillende aanwezigen zien de verbinding als noodzakelijk voor versterking van de **regionale bereikbaarheid** van Zutphen. Tegelijkertijd wijzen deelnemers op de aanwezige (**beschermde**) **natuurwaarden** ter plekke van de huidige positie van de verbinding op de concept-visiekaart. Meer overeenstemming vindt men over de noodzaak om te investeren in de **Oude IJsselbrug** en de inzet op regionale **snelfietsroutes**.

De inzet op een **autoluwe binnenstad** wordt door deelnemers over het algemeen benoemd als een wenselijke ontwikkeling. Wel geven zij mee dat deze ambitie niet ten koste moet gaan van de bereikbaarheid voor bijvoorbeeld hulpdiensten en mensen met een verminderde mobiliteit.

Overige zaken / enkele keren benoemd:

- Deelnemers wijzen erop dat de schaa sprong ambities voor wonen en bedrijvigheid vragen om voldoende **capaciteit van het elektriciteitsnet** en mogelijkheden voor **energieopslag**.
- Enkele aanwezigen benoemen de potentie van het investeren in de **ruimtelijke kwaliteit** van

de fysieke verbinding tussen Noorderhaven/station en het centrum.
Kernambitie 3: Beleven in Zutphen
Stakeholders benadrukken het belang dat verdere verstedelijking niet ten koste gaat van de aanwezigheid van groen in en rondom het verstedelijkt gebied. Daarbij beredenen zij het belang van groen zowel vanuit zaken als klimaatadaptatie, gezondheid en biodiversiteit. De inzet op groen-blauwe longen zien aanwezig als een goede keuze. Specifiek geven zij mee dat bij het toevoegen en verbinden van groenstructuren aandacht uit moet gaan naar kwalitatief groen en juist beheer. Wat betreft het gebruik van het landelijk gebied geven deelnemers mee dat er ten alle tijden gezocht moet worden naar een goede afweging in verschillende functies van dit gebied. Veel stakeholders zien kansen in het versterken van de recreatieve potentie van het landelijk gebied, maar geven aan dat dit niet ten koste moet gaan van natuur en leefbaarheid. Zo wordt het advies gegeven om terughoudend te zijn in de ontwikkeling van grootschalige recreatie. Vanuit het oogpunt van fysieke veiligheid wijzen stakeholders op de noodzaak om de openbare ruimte voldoende in te richten op het veranderende klimaat. Daarbij wordt onder andere ingegaan op waterberging mogelijkheden bij extreme regenval of omgang met hoge rivierwaterstanden. Aanwezige culturele en maatschappelijke voorzieningen zoals het ziekenhuis, de Hanzehof, de musea, de rechtbank, de bibliotheek en het zwembad worden door aanwezigen benoemd als belangrijke voorzieningen. Richting 2040 vinden zij het belangrijk dat dergelijke voorzieningen overeind blijven. <i>Overige zaken / enkele keren benoemd:</i> → Op het gebied van veiligheid wordt door enkele stakeholders ook aandacht gevraagd voor sociale veiligheid. In het bijzonder worden daarbij kansen gezien voor investeren in meer handhaving van de nachthoreca in de binnenstad.

Avond van Zutphen en Warnsveld #3 - 28 november 2023

Wijkcentrum Waterkracht, 19:00 - 21:00, circa 25 aanwezigen



Op 28 november 2023 vond de derde algemene inwonersbijeenkomst in het kader van de omgevingsvisie plaats in het wijkcentrum Waterkracht. Tijdens deze derde bijeenkomst stond opnieuw de belangrijke vraag 'Hoe ziet de leefomgeving van Zutphen en Warnsveld in 2040 eruit?' centraal. Met de input uit de vorige gespreksfasen en de achterliggende analyse (Atlas Zutphen 2040) is een visie op hoofdlijnen tot stand gekomen. De visie, ondersteund door een kaartbeeld en collagebeelden van drie kernambities, werd gepresenteerd aan de aanwezigen. Doel van de bijeenkomst was om in een constructief gesprek aanvullingen en aanscherpingen op te halen om het toekomstverhaal voor de gemeente verder vorm te geven. In totaal deden er 25 deelnemers mee aan dit werkatelier.

De bijeenkomst werd afgetrapt met een welkomstwoord van wethouder Jasper Bloem. Vervolgens werden deelnemers door RUIMTEVOLK kort geïnformeerd over de omgevingsvisie en het doorlopen proces tot aan deze avond. Vervolgens werd men meegenomen in enkele belangrijke en opvallende resultaten uit de participatie van fase 2 (digitale vragenlijst, straatgesprekken en de bijeenkomsten). Hierop volgde een presentatie van het concept toekomstbeeld voor de gemeente Zutphen. Na een korte pauze was het tijd om reacties op te halen bij de deelnemers.

In drie zalen werden de visiekaart en collagebeelden met de belangrijkste uitgangspunten per kernambitie weergegeven. In gesprek met leden van het kernteam (RUIMTEVOLK en ambtenaren van de gemeente) gingen deelnemers het gesprek aan over uitgangspunten die zij waarderen, aspecten die meer aanscherping verdienen, aandachtspunten voor bepaalde deelgebieden en de uitvoering van de te maken keuzes.

De input uit deze derde bijeenkomst wordt meegenomen ter verdere aanscherping van het toekomstverhaal tot de uiteindelijke ontwerp omgevingsvisie. Op hoofdlijnen (niet uitputtelijk) werd per onderdeel de volgende input opgehaald:

Hoofdpijnen belangrijkste resultaten Avond van Zutphen #3

Kernambitie 1: Zutphen bloeit

Inwoners benoemen het belang van **voldoende, passende woningen** die aansluiten bij de toekomstige vraag naar woningen. Met het oog op vergrijzing en gewenste doorstroming worden enerzijds kansen gezien in het vergroten van het aanbod aan **woonvormen voor senioren**. Tegelijkertijd wordt een divers **woningaanbod voor jongeren en jonge gezinnen** als noodzakelijk benoemd, om een goede balans aan inwoners te behouden. Voor de verschillende doelgroepen is **betalbaarheid** van het woningaanbod een belangrijke opgave.

Op het gebied van **woningbouwlocaties** zijn veel aanwezige inwoners voorstander van het principe om voornamelijk ruimte voor woningbouw binnen de bestaande bebouwing te verkennen. In discussie over **inbreidingsmogelijkheden** wordt duidelijk dat men daarbij over het algemeen kansen ziet in kleinere woonruimtes en in sommige gevallen minder ruimte voor parkeren bij de woning, om woningbouw niet ten koste te laten gaan van aanwezig groen en/of andere voorzieningen.

Enkele deelnemers hebben hun twijfels bij de geschiktheid van de aangewezen uitleglocaties voor woningbouw. Hierbij geven zij mee dat nieuwe woningbouwontwikkelingen niet ten koste mogen gaan van het bestaande waardevol groen en de uitstraling van de stads- en dorpsranden.

Met het oog op vergrijzing en draagkracht in de samenleving worden mogelijkheden gezien in het aanbieden van **collectieve woonvormen** en meer **gemengde wijken** waar jong en oud bij elkaar wonen. Ook wordt daarbij gewezen op het belang van **huisvestingsmogelijkheden voor jongeren en (toekomstige) zorgverleners**. Het faciliteren van bereikbaarheid van voorzieningen door middel van het concept '**15 minuten stad**' wordt goed ontvangen.

Overige zaken / enkele keren benoemd:

- Binnen de woningbouwopgave zien aanwezigen kansen om als gemeente de **samenwerking** op te zoeken met **initiatiefrijke partijen** die ideeën hebben voor passende woonvormen.

Kernambitie 2: Zutphen onderneemt

De getoonde concept-visiekaart en bijbehorende kernambities roepen bij enkele deelnemers vragen op wanneer het gaat over het **spanningsveld tussen milieuruimte voor bedrijven en woningbouwlocaties**. Geadviseerd wordt om als gemeente een duidelijke keuze te formuleren in het type bedrijvigheid wat de gemeente in de toekomst wil aantrekken.

Het idee om op bepaalde locaties binnen de gemeente meer ruimte te bieden voor **gemengde woonmilieus** waar wonen, werken, onderwijs en recreëren samen gaan wordt vanuit het oogpunt van functioneel ruimtegebruik goed ontvangen. Vooral het **stationsgebied** wordt door deelnemers gezien als een kansrijke locatie voor dit type woonmilieus.

Met de voorziene groei van het aantal inwoners neemt volgens deelnemers ook het belang van een

verbeterde **regionale bereikbaarheid** toe. De intentie voor een verkenning van de ontwikkeling van een derde (noordelijke) **brug** wordt tijdens de bijeenkomst overwegend positief ontvangen.

Als tegenhanger voor de vergrijzing bestaat de wens om het blijven of vestigen in Zutphen voor jongvolwassenen aantrekkelijker te maken. In relatie daarmee wordt het versterken en verbinden van de **samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven, maatschappelijke instellingen en overheid** als kansrijk genoemd. Verschillende keren wordt ingebracht dat de vestiging van HBO-onderwijs binnen de gemeente een goede aantrekkende werking kan hebben.

Deelnemers verschillen van mening over het onderwerp duurzame energie. Enkele deelnemers geven aan dat **grootschalige opwek van (zonne-)energie** in het landschap niet wenselijk is, andere deelnemers zien hier - indien goed landschappelijk ingepast en met aandacht voor de impact op de omgeving - meer mogelijkheden.

Overige zaken / enkele keren benoemd:

- Een enkele deelnemer wijst op de kansen voor de gemeente Zutphen om zich te profileren met een verdere **specialisatie op de zorg economie**.
- Hoewel aanwezigen overwegend positief staan tegenover snelfietsroutes en elektrificatie van vervoermiddelen, wijzen zij ook op het belang om in het licht van deze ontwikkelingen voldoende aandacht te hebben voor **verkeersveiligheid** bij de inrichting van wegen.

Kernambitie 3: Beleven in Zutphen

In het gesprek over cultuurhistorie worden de aanwezige erfgoedkwaliteiten zoals de monumentale pakhuizen, de torens en de oude vestigingsstructuur door deelnemers benoemd als dragers van de Zutphense identiteit. Vanuit dit oogpunt vinden zij het van belang dat wordt ingezet op **behoud en versterking van het historisch erfgoed**. Wel herkennen deelnemers het spanningsveld tussen behoud en toekomstbestendigheid dat in sommige gevallen ontstaat, bijvoorbeeld op het gebied van verduurzaming van monumentale panden. Deelnemers adviseren hier een duidelijke visie op te formuleren en ruimte te bieden aan maatwerk.

Inwoners staan positief tegenover de ambitie om de **binnenstad te vergroenen** en daarmee te zorgen voor een prettigere verblijfsklimaat. In relatie hiermee wordt geadviseerd om te blijven kijken naar de kansen die de IJssel en de Berkel bieden op het gebied van recreatie, bijvoorbeeld door de ontwikkeling van recreatieve routes langs de rivieren. Ook op andere plekken in de gemeente worden kansen gezien voor investeringen in het verblijfsklimaat. Onder andere wordt geadviseerd om te zoeken naar mogelijkheden die het **Emerpark** uitnodigender maken voor inwoners en recreanten.

Overige zaken / enkele keren benoemd:

- Specifiek voor de binnenstad geeft een enkele deelnemer mee dat er gezocht moet worden naar manieren om **evenementen** beter te **spreiden** over de gemeente. Dit in het licht van een gezonde balans tussen toerisme en leefbaarheid voor inwoners.

RUI MTE VOLK

Zutphen Spreekt: straatgesprekken gemeente Zutphen



In januari 2024 zijn wethouders en ambtenaren van de gemeente Zutphen op verschillende plekken in de gemeente de straat op gegaan met de Koers Zutphen 2040. Aan de hand van vier panelen met de concept visiekaart en de drie kernambities gingen zij het gesprek aan met inwoners en bezoekers. Deze straatgesprekken vonden plaats op de volgende locaties: winkelcentrum Dreiumme, winkelcentrum De Brink, winkelcentrum Leesten, de Stationsstraat en de markt en de Bibliotheek.

Het doel van de gesprekken was om reacties en opmerkingen op te halen om de Koers Zutphen 2040 aan te scherpen tot een volledige (concept-)omgevingsvisie. Op hoofdlijnen (niet uitputtelijk) werd per onderdeel de volgende input opgehaald:

Hoofdlijnen belangrijkste resultaten straatgesprekken

Wonen

- Het zorgen voor een **divers en betaalbaar woningaanbod** is een belangrijke pijler voor veel inwoners. Met name worden hierbij **jongeren en senioren** als doelgroepen benoemd. Veelal wordt door oudere inwoners gewezen op de kansen voor doorstroming bij de ontwikkeling van een aantrekkelijk aanbod voor senioren.

Natuur/landschap

- De keuze voor **groen-blaue longen** ten behoeve van klimaatadaptatie, natuurbeleving en gezondheid wordt door veel inwoners gewaardeerd.

Cultuurhistorie

- Inwoners geven aan trots te zijn op de uitstraling van de binnenstad. Richting de toekomst vinden zij het van belang dat er bij ruimtelijke ontwikkelingen voldoende **aandacht is voor de cultuurhistorische kwaliteiten** van de binnenstad;

Mobiliteit

- Enkele deelnemers benadrukken de noodzaak om te investeren in betere

ontsluitingsmogelijkheden. Daarbij wordt onder andere verwezen naar de **Oude IJsselbrug**, die momenteel door velen wordt ervaren als bottleneck.

Overige zaken / enkele keren benoemd

- De ambities die de gemeente presenteert worden over het algemeen als goed volgbaar gevonden. Inwoners geven mee dat aandacht voor een goede omgang met de **stapeling van ambities** wel nodig is.

Extra gesprekken met ondernemers

De Mars, Zutphen Zuid en binnenstad (Q1 2024)



Op 30 januari, 1 februari en 12 maart vonden er extra gesprekken plaats met diverse ondernemers van de gemeente Zutphen. Respectievelijk betrof dit op 30 januari de ondernemers van De Mars, op 1 februari de ondernemers die betrokken zijn bij bedrijvigheid in het zuiden van Zutphen en op 12 maart ondernemers uit de binnenstad. Een groot aantal ondernemers nam deel aan één van de georganiseerde bijeenkomsten. In totaal bezochten circa 120 ondernemers (inclusief enkele andere geïnteresseerden) de bijeenkomsten.

Na een welkomstwoord van de wethouder en de gemeentelijk projectleider, werden deelnemers aan de hand van een presentatie geïnformeerd over het verloop van het proces en de elementen uit de Koers Zutphen 2040 die de basis zullen dienen van de uiteindelijke omgevingsvisie. Aan de hand van de structurerende principes en kernambities werd de concept visie nader toegelicht. Na deze presentatie was het tijd voor het ophalen van de reacties van de ondernemers op de onderdelen van de visie. Deelnemers reageerden op de concept-visiekaart en de drie kernambities. Hun input betrof het aangeven van aanscherpingen, sterke punten, elementen die ontbreken en advies voor het verdere verloop van het proces. Op hoofdlijnen (niet uitputtelijk) werd per onderdeel de volgende input opgehaald:

Hoofdpijnen belangrijkste resultaten extra gesprekken ondernemers

Economie

- Deelnemers benoemen het belang van het behouden van **voldoende ruimte** binnen de gemeentegrenzen **voor bedrijvigheid**. Hierbij gaat veelal de voorkeur uit naar ruimte voor (bestaande) bedrijven die van **meerwaarde** zijn voor de Zutphense samenleving.
- Verschillende deelnemers zien kansen voor het verkennen van **functiemenging** op bestaande bedrijventerreinen met lagere milieucategorieën.
- Deelnemers zien het versterken van de **samenwerking tussen bedrijven, onderwijsinstellingen en organisaties** als kansrijk.
- Met name in de binnenstad geven deelnemers aan kansen te zien om te blijven **investeren in de recreatieve potentie**, waarbij aansluiting bij het Zutphens profiel een randvoorwaarde vormt. Ook wordt daarbij door enkelen gewezen op de kansen voor versterking van het **cultureel aanbod**.

Mobiliteit

- Verschillende ondernemers, met name gevestigd op De Mars, benadrukken sterk de wens voor een betere **regionale bereikbaarheid**. Dit om bestaande problemen met de ontsluiting te verhelpen. Een **extra verbinding over de IJssel** wordt hierbij benoemd als kansrijke investering.
- Het overgrote deel van de deelnemers staat positief tegenover de inzet op de **autoluwe binnenstad**, omdat dit de beleving en leefbaarheid ten goede komt. Wel noemt men randvoorwaardelijk dat de ontwikkeling gepaard gaat met goede alternatieven voor inwoners, bezoekers en ondernemers.
- Op de werklocaties zien deelnemers graag investeringen in goede en veilige **wandel- en fietsverbindingen**. Tegelijkertijd moet dit volgens anderen niet ten koste gaan van parkeerruimte.

Wonen

- Binnen transformatiegebieden worden kansen gezien voor het **toevoegen van woningen** bij bedrijvigheid met lage milieucategorieën. Voor de zone grenzend aan De Mars is men over het algemeen terughoudender wat betreft woningbouw. Hier bestaan zorgen dat woningbouw knelt met de benodigde (milieu)ruimte voor bedrijvigheid.
- Vanuit het oogpunt van behoud van werkgelegenheid en het tegengaan van de vergrijzing, vinden veel deelnemers **woningbouw voor jonge gezinnen** van belang.
- Geadviseerd wordt om bij woningbouw mogelijkheden te verkennen om **duurzaam/ecologische bouw** maximaal te stimuleren.

Verduurzaming

- Als reactie op netcongestie wordt ruimte voor **energiehubs** voor energieopslag (op bedrijventerreinen en wijkgebonden) als kansrijk geacht.

Natuur/landschap

- De ambitie om te investeren in **groen-blauwe verbindingen** en **vergroening van de binnenstad**

RUI MTE VOLK

wordt gezien als een positieve ontwikkeling, die bijdraagt aan de verblijfskwaliteit.

Overige zaken / enkele keren benoemd

- Op verschillende thema's wordt meegegeven dat het **bewaken** van de Zutphense kwaliteiten / het **Zutphens karakter** een belangrijk uitgangspunt is voor ontwikkelingen. In het bijzonder wordt daarbij vaak verwezen naar de (cultuurhistorische) kwaliteiten van de binnenstad.
- Enkele deelnemers geven aan liever geen zonnepanelen op velden te zien, maar in te zetten op **zonnepanelen op daken**.